

แนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่าย

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

โดย นางตรงศรีรัตน์ กล้าหาญ

เนื้อหา ประกอบด้วย

1. แนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561
2. การจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561
3. การบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560
4. ข้อเสนอแนะ

1. แนวทางการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 มีสาระสำคัญ ดังนี้

1.1 การพิจารณาทบทวนเป้าหมาย กลยุทธ์ ผลผลิต/โครงการ กิจกรรม และตัวชี้วัดความสำเร็จของกระทรวงและหน่วยงาน และแผนงานบูรณาการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 เพื่อประกอบการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

1.2 ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานที่สอดคล้องกับ

- ร่างกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579)
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564)
- นโยบายด้านความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2558 – 2564)
- นโยบายสำคัญของรัฐบาล
- แผนปฏิรูป/แผนหลักอื่นๆ

และนำมาจัดทำเป็นจุดเน้นยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของรัฐบาลให้เกิดผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรมในการพัฒนาประเทศและแก้ไขปัญหาของประชาชน

1.3 งบประมาณรายจ่ายประจำปี ประกอบด้วย 5 กลุ่ม คือ

- 1) งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น หรืองบภัยพิบัติ
- 2) งบประมาณรายจ่ายกระทรวง/หน่วยงาน (Function)
- 3) งบประมาณรายจ่ายบูรณาการ (Agenda)
- 4) งบประมาณรายจ่ายพื้นที่ (Area)
- 5) งบประมาณรายจ่ายบริหารจัดการหนี้ภาครัฐ (รายจ่ายชดใช้เงินคงคลัง)

1.4 ในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้หน่วยงานจัดทำงบประมาณ แยกเป็น

1) แผนงานบุคลากรภาครัฐ เป็นแผนงานที่แสดงค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับบุคลากรภาครัฐที่กำหนดไว้ในงบบุคลากร งบดำเนินงาน งบเงินอุดหนุน และงบรายจ่ายอื่น

2) แผนงานพื้นฐาน เป็นแผนงานที่ดำเนินการตามหน้าที่ความรับผิดชอบเป็นปกติประจำตามกฎหมายจัดตั้งของหน่วยงานนั้นๆ หากหยุดดำเนินการอาจก่อให้เกิดความเสียหายในการให้บริการสาธารณะของภาครัฐ

3) แผนงานยุทธศาสตร์ เป็นแผนงานที่ดำเนินการกิจกรรมตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายในเชิงนโยบายที่ต้องการผลักดันหรือเห็นความสำคัญในช่วงระยะเวลาหนึ่ง โดยกำหนดให้จัดทำงบประมาณเป็นลักษณะ Project based แยกเป็น

3.1) แผนงานบูรณาการ 27 แผนงาน (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 มีจำนวน 25 แผนงาน)

3.2) แผนงานยุทธศาสตร์ (ที่ไม่ใช่บูรณาการ) ..... แผนงาน (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 มีจำนวน 21 แผนงาน)

1.5 การจัดทำข้อเสนอของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เบื้องต้น (Pre – Ceiling) (ส่งสำนักงบประมาณ วันที่ 6 ธันวาคม 2559) เพื่อให้สำนักงบประมาณใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำกรอบวงเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 โดยให้ความสำคัญกับแผนงานยุทธศาสตร์สูงกว่าแผนงานพื้นฐาน พร้อมพิจารณาความจำเป็น ความเร่งด่วน ความคุ้มค่า ศักยภาพของหน่วยงาน และความพร้อมในการดำเนินงาน เพื่อให้สามารถจัดสรรงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามกรอบวงเงินที่มีอย่างจำกัด

1.6 การจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561

1.7 การจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 (ส่งสำนักงบประมาณ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2560) ให้หน่วยงานจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้สอดคล้องกับนโยบาย งบประมาณ วงเงิน โครงสร้างงบประมาณ และยุทธศาสตร์จัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 โดยให้มีการกำหนดเป้าหมาย กลยุทธ์ ผลผลิต/โครงการ กิจกรรม และตัวชี้วัดผลสำเร็จ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ที่มีความชัดเจน และนำงบประมาณตามข้อเสนอเบื้องต้น (Pre – Ceiling) ข้อเสนอของงบประมาณในลักษณะบูรณาการฯ และงบประมาณในมิติพื้นที่ มาใช้ประกอบการจัดทำคำของบประมาณด้วย

2. การจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2561

เพื่อให้การจัดสรรงบประมาณตามนโยบายสำคัญเร่งด่วนของรัฐบาลที่มีการดำเนินงานของหน่วยงานตั้งแต่ 2 หน่วยงานขึ้นไป มีความเชื่อมโยง สอดคล้อง สนับสนุนซึ่งกันและกัน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่า และไม่ซ้ำซ้อน จึงกำหนดให้เป็นแผนงานบูรณาการ โดยสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

1) กำหนดให้มีคณะกรรมการพิจารณาการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย

ประธาน : รองนายกรัฐมนตรีที่กำกับหน่วยงานเจ้าภาพ/ที่ได้รับมอบหมาย

รองประธาน : รัฐมนตรีที่กำกับดูแลรับผิดชอบหน่วยงานเจ้าภาพหลัก

หน่วยงานเจ้าภาพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน้าที่ของคณะกรรมการฯ

- กำหนดหลักเกณฑ์ วัตถุประสงค์ ขอบเขตภารกิจ เป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ตัวชี้วัด หน่วยงานเจ้าภาพ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำข้อเสนอ โครงการ – กิจกรรม และงบประมาณ รวมทั้งแผนแม่บท แผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ และพิจารณากลับกรองข้อเสนอการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการฯ ตามประเด็น ที่ได้รับมอบหมาย โดยให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนแม่บท ระยะปานกลางและระยะยาว แผนการปฏิบัติงาน แผนการใช้จ่ายงบประมาณ การดำเนินโครงการ กิจกรรม ที่มีการบูรณาการใน 3 มิติ ได้แก่ มิติงานตามยุทธศาสตร์พื้นที่ (Area) มิติงานตามยุทธศาสตร์กระทรวง/หน่วยงาน (Function) และมิติยุทธศาสตร์สำคัญของรัฐบาล (Agenda)

- จัดทำข้อเสนอการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 พร้อมจัดทำแผนแม่บท ระยะปานกลางและระยะยาว แผนการปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ส่งสำนักงบประมาณ

- กำกับ ดูแล ติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ และตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนงานบูรณาการ รวมทั้งบูรณาการการทำงานในทุกมิติ ทั้งในระดับพื้นที่และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามแผนบูรณาการ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

2) การจัดทำโครงการ-กิจกรรม ของหน่วยงานควรมีลักษณะ ดังนี้

- เป็นโครงการ-กิจกรรม ตามภารกิจและหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงาน และสอดคล้องกับพันธกิจของกระทรวง

- โครงการ-กิจกรรม จะต้องสอดคล้องและสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของแผนงานบูรณาการนั้นๆ อย่างแท้จริง

- โครงการ-กิจกรรม ต้องมีความพร้อม ทั้งด้านบุคลากร เครื่องมือ อุปกรณ์ พื้นที่ ดำเนินการและการบริหารจัดการที่จะดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- โครงการ-กิจกรรม ต้องมีการกำหนดเป้าหมายและระบุรายละเอียดเกี่ยวกับ ผลผลิต ผลลัพธ์ และตัวชี้วัดที่ชัดเจน สามารถใช้เป็นแนวทางติดตามประเมินผลได้
- โครงการ-กิจกรรม ที่จะนำมารวมกันภายใต้การบูรณาการจะต้องมีความ เป็นเอกภาพ ประสาน สอดคล้อง เหมาะสมทั้งปริมาณงานและงบประมาณ ในแต่ละกิจกรรม และมีค่าใช้จ่ายตามหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณที่สำนักงานงบประมาณกำหนด และมีภารกิจที่ไม่ ซ้ำซ้อนกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3) ช่วงระยะเวลาดำเนินการ

27 ตุลาคม – 6 ธันวาคม 2559 คณะกรรมการฯ พิจารณาและจัดทำ ข้อเสนองบประมาณในลักษณะบูรณาการ และส่งสำนักงานงบประมาณ (1 เดือน 10 วัน)

7 ธันวาคม 2559 – 11 มกราคม 2560 สำนักงานงบประมาณพิจารณาและ สรุปภาพรวมบูรณาการ (1 เดือน 6 วัน)

3. การบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560

การบริหารงบประมาณตามมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ พ.ศ. 2560

เน้น : รายการลงทุนที่มีวงเงินต่อรายการไม่เกิน 1,000 ล้านบาท ต้องก่อนนี้ผูกพันให้แล้วเสร็จ ภายในไตรมาสที่ 1 (ธันวาคม 2559)

รายการที่มีวงเงินต่อรายการไม่เกิน 2 ล้านบาท จะต้องสามารถดำเนินการและเบิกจ่าย งบประมาณให้แล้วเสร็จสิ้นภายในไตรมาสที่ 1 ด้วย

ยกเว้นรายการที่มีคุณลักษณะพิเศษที่ต้องจัดหาจากต่างประเทศ ให้ดำเนินการก่อนนี้ผูกพันและเบิก งบประมาณให้แล้วเสร็จภายในไตรมาสที่ 2 (มีนาคม 2560)

ซึ่งก็อาจมีการจัด พรบ.โอนงบประมาณ สำหรับรายการที่ไม่สามารถดำเนินการได้ตามที่กำหนดไว้

: การจัดสรรงบประมาณมี 2 วง

งวดครั้งที่ 1 วันที่ 1 ตุลาคม 2559 จัดสรรให้ตามความจำเป็นที่จะต้องใช้ จ่ายหรือก่อนนี้ผูกพันภายในระยะเวลา 6 เดือน ยกเว้นรายการที่จะต้องเช่าหรือจ้างต่อเนื่องตลอด ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ภายหลังสัญญาเดิมสิ้นสุดในปีงบประมาณ 2559 เช่น ค่าจ้างเหมาทำความสะอาด ค่าจ้างเหมารักษาความปลอดภัย หรือรายการที่มีความจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อไม่ให้เกิด ความเสียหายแก่ราชการ สำนักงานงบประมาณจะจัดสรรให้เต็มวงเงินที่ต้องการใช้จ่ายหรือก่อนนี้ผูกพัน ตลอดปีงบประมาณ

งวดครั้งที่ 2 วันที่ 1 เมษายน 2560 จัดสรรงบประมาณส่วนที่เหลือ ดังนั้น ให้หน่วยงานเริ่มกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างได้ก่อน พรบ. ปี 2560 มีผลบังคับใช้ โดยให้ดำเนินการตามหนังสือเวียนของคณะกรรมการว่าด้วยการพัสดุ (ว 316 ลงวันที่ 16 สิงหาคม 2559) โดยให้มีเงื่อนไขว่าจะก่อนนี้ผูกพันได้เมื่อพรบ.ปี 2560 มีผลใช้บังคับและได้รับจัดสรรงบประมาณ ปี 2560 จากสำนักงบประมาณแล้ว

4. ข้อเสนอแนะ

4.1 ควรจัดทำระบบการเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการจัดทำงบประมาณ

4.1.1 ข้อมูลรายการครุภัณฑ์ที่มีอยู่แล้ว และบอกอายุการใช้งานไว้ด้วย (จัดซื้อตั้งแต่เมื่อไร อายุการใช้งาน)

4.1.2 ข้อมูลแผนความต้องการงบลงทุน สํารวจความต้องการงบลงทุนทั้งครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง (ปรับปรุง/ก่อสร้างใหม่) ทำเป็นแผน 3 - 5 ปี และมีการทบทวนแผนทุกปี โดยมีข้อมูล ดังนี้

1) เหตุผลความจำเป็น

2) รายการที่จะต้องการจัดซื้อในปีแรก การจัดหาครุภัณฑ์จะต้องมีความพร้อมเกี่ยวกับคุณลักษณะเฉพาะผลการสืบราคา สถานที่/พื้นที่รองรับครุภัณฑ์ กรณีสิ่งก่อสร้างต้องดำเนินการให้มีความพร้อมเกี่ยวกับการกำหนดจำนวนพื้นที่ สถานที่ตั้ง ข้อกำหนด และขอบเขตของงาน (TOR) แบบรูปรายการ ประมาณการราคา ซึ่งนอกจากจะเตรียมความพร้อมเพื่อขอรับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีแล้ว จะเป็นข้อมูลรองรับกรณีที่รัฐบาลมีนโยบาย/ มาตรการพิเศษระหว่างปี ก็จะมีโอกาสได้รับงบประมาณเพิ่มเติมได้

4.1.3 ผลการดำเนินงานในปีที่ผ่านมา เช่น ข้อมูลการดำเนินโครงการเกี่ยวกับงาน บริการวิชาการ

4.2 พิจารณาจัดลำดับความสำคัญของการดำเนินงาน โดยให้ความสำคัญของแผนงาน ยุทธศาสตร์สูงกว่าแผนงานพื้นฐาน พร้อมพิจารณาถึงความจำเป็น/ความเร่งด่วน/ความคุ้มค่า ศักยภาพของหน่วยงาน และความพร้อมในการดำเนินงาน

4.3 พิจารณาทบทวนเพื่อ ชะลอ ปรับลด หรือยกเลิกการดำเนินภารกิจที่หมดความจำเป็น ทำแล้วไม่เกิดผล หรือไม่คุ้มค่า และมีความสำคัญในลำดับต่ำ เพื่อนำงบประมาณไปดำเนินภารกิจที่มีความสำคัญและประชาชนได้รับประโยชน์โดยตรง

เอกสารอ้างอิง

1. สำนักงบประมาณ. คู่มือการจัดทำงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 : ตุลาคม 2559

2. สำนักงบประมาณ. เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาการเตรียมการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 : 4 กุมภาพันธ์ 2559

3. สำนักงบประมาณ. คู่มือสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะรัฐมนตรีด้านการจัดการงบประมาณ : กันยายน 2558